

Μελέτη για την Γυναικεία
Επιχειρηματικότητα
από την ICAP

2019
LWB

leading women in business

οι γυναίκες Ηγέτες των επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Γυναικεία Επιχειρηματικότητα

Εισαγωγή

Η γυναικεία επιχειρηματικότητα συμβάλλει σημαντικά στην παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη και έχει επιτύχει, διαχρονικά, σημαντική πρόοδο.

Οι κυβερνήσεις αλλά και διάφορες άλλες οργανώσεις σε αρκετές χώρες του κόσμου ενθαρρύνουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα με σημαντικά προγράμματα ένταξης, ανάπτυξης και επιδότησης. Παρά τις προσπάθειες που γίνονται για την ενίσχυση κυρίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που διοικούνται από γυναίκες στην Ευρώπη, οι ρυθμοί ανάπτυξης παραμένουν ακόμα αρκετά χαμηλοί. Συγκεκριμένα, οι “γυναίκες” επιχειρήσεις εκτιμάται ότι αποτελούν το 30% περίπου της συνολικής επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ευρώπη.

(www.europeancommission.com).

Σύμφωνα με διεθνή έρευνα¹ σε σύνολο 63 οικονομιών σε παγκόσμιο επίπεδο, η γυναικεία επιχειρηματικότητα αυξήθηκε κατά 10% από το 2014 και μετά, το δε “χάσμα” μεταξύ των φύλων (αναλογία ανδρών και γυναικών που συμμετέχουν στην επιχειρηματικότητα) μειώθηκε κατά 5%. Η υψηλότερη συμμετοχή στην επιχειρηματικότητα μεταξύ των γυναικών παρατηρείται σε άτομα ηλικίας 25-34 ετών και 35-44 ετών.

Η γυναικεία επιχειρηματικότητα χαρακτηρίζεται από υψηλά επίπεδα εκπαίδευσης-κατάρτισης και έχει αυξηθεί το ποσοστό των γυναικών επιχειρηματιών που έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο. Κυριότερες χώρες με ευνοϊκότερο περιβάλλον για την γυναικεία επιχειρηματικότητα είναι οι Η.Π.Α., η Αυστραλία και από την Ευρώπη το Ηνωμένο Βασίλειο, η Δανία, η Ολλανδία, η Γαλλία, η Σουηδία, η Φινλανδία, η Ισλανδία και η Νορβηγία.

Έρευνες δείχνουν ότι οι κοινωνικοί και θεσμικοί παράγοντες που επικρατούν σε κάθε χώρα επηρεάζουν σημαντικά την ανάπτυξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας. Υπάρχουν διάφοροι ανασταλτικοί παράγοντες παγκοσμίως, όπως η ελευθερία της γυναίκας να εργάζεται και να ταξιδεύει λόγω παραδοσιακών οικογενειακών και θρησκευτικών

κανόνων, η ισοδυναμία στα νομικά δικαιώματα, η πρόσβαση στην εκπαίδευση και την τεχνολογία.

Η γυναικεία επιχειρηματικότητα θεωρείται πηγή οικονομικής ανάπτυξης, η οποία πρέπει και έχει περιθώρια περαιτέρω αύξησης. Γεγονός είναι ότι οι γυναίκες επιχειρηματίες συμβάλλουν στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό της κοινωνίας.

Παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί διαχρονικά, οι αρμόδιοι φορείς κάθε χώρας θα πρέπει να λάβουν περισσότερα μέτρα και να προσφέρουν κίνητρα ώστε να κινητοποιηθεί μεγαλύτερο μέρος των γυναικών προς την “επιχειρηματική δραστηριοποίηση”.

Γυναίκες Επικεφαλής Επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται, συγκεντρωτικά, ορισμένα βασικά διαρθρωτικά στοιχεία και οικονομικά μεγέθη για τις τρεις (3) παρακάτω ομάδες-εταιρειών:

A. Σύνολο Εταιρειών

Αφορά 34.473 επιχειρήσεις προερχόμενες από όλους τους κλάδους δραστηριότητας, οι οποίες έχουν αντληθεί από τη βάση δεδομένων της ICAP και έχουν διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία για τη χρήση 2017. Επισημαίνεται ότι, για ένα μικρό ποσοστό αυτών και συγκεκριμένα μόνο για το 8,5% (2.915 επιχειρήσεις) υπήρχαν διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία και για τη χρήση 2018 μέχρι την περίοδο σύνταξης της παρούσης ανάλυσης.

B. Εταιρείες που Διοικούνται από Γυναίκες

Στο παραπάνω σύνολο (34.473 εταιρείες) περιλαμβάνονται 8.577 εταιρείες οι οποίες διοικούνται από γυναίκες (Διευθύνουσα Σύμβουλος, ή Διαχειρίστρια).

Γ. Top 500 LWiB

Αναφέρεται στις 500 μεγαλύτερες εταιρείες με βάση το συνολικό κύκλο εργασιών τους την περίοδο 2017 – 2018² οι οποίες διοικούνται από Γυναίκες και παρουσιάζονται αναλυτικά στην παρούσα έκδοση. Οι εταιρείες αυτές προέκυψαν από το δείγμα των (παραπάνω) 8.577 εταιρειών.

Διαρθρωτικά Στοιχεία Εταιρειών

Στους πίνακες που ακολουθούν (1 έως 5) παρουσιάζεται η κατανομή των προαναφερόμενων ομάδων εταιρειών, με βάση: i) τον κύκλο εργασιών ii) τον αριθμό απασχολούμενου προσωπικού iii) τη νομική μορφή των εταιρειών iv) το γεωγραφικό διαμέρισμα στο οποίο εδρεύουν και v) τον κλάδο δραστηριότητάς τους.

Στο συνολικό δείγμα των επιχειρήσεων (34.473), το ποσοστό αυτών που διευθύνονται από γυναίκες-**ανώτατα στελέχη** ανήλθε σε **24,9%** το 2019 (8.577 εταιρείες), ποσοστό αυξημένο συγκριτικά με προηγούμενες αντίστοιχες έρευνες (2018:24,2%, 2017:23,6%, 2016:21,1%, 2015:19,6%).

Από τα προαναφερόμενα, διαπιστώνεται περαιτέρω

διεύρυνση της διείσδυσης των γυναικών στις υψηλόβαθμες θέσεις του ελληνικού εταιρικού τομέα, το δε ποσοστό συμμετοχής τους αυξήθηκε κατά 5,3 ποσοστιαίες μονάδες μέσα σε μία πενταετία.

Το **μεγαλύτερο** ποσοστό των εταιρειών που διευθύνονται από γυναίκες εξακολουθεί να εντοπίζεται στις **πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις**, με βάση την επίσημη κατηγοριοποίηση που ακολουθείται στην Ε.Ε. Συγκεκριμένα, μεταξύ του συνόλου των εταιρειών που διοικούνται από γυναίκες το **υψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** εντοπίζεται στις επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο από €2 εκατ. (26,5%) και με αριθμό προσωπικού μικρότερο από 10 άτομα (25,8%).

Θα πρέπει, ωστόσο, να τονισθεί ότι όσο αυξάνεται το μέγεθος των εταιρειών (βάσει ετήσιου κύκλου εργασιών και

¹ Global Entrepreneurship Monitor (Women's Report) 2016

² Έχει ληφθεί υπόψη ο κύκλος εργασιών των εταιρειών για το έτος 2017, ενώ για όσες υπήρχαν οικονομικά στοιχεία και για το 2018 έχει υπολογιστεί ο κύκλος εργασιών του συγκεκριμένου έτους.

Αριθμός Συνόλου Εταιρειών	Αριθμός Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες	Συμμετοχή (%) Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες στο Σύνολο	Αριθμός Εταιρειών Top 500LWiB
---------------------------	---	--	-------------------------------

απασχολούμενων), το ποσοστό συμμετοχής των εταιρειών που διοικούνται από γυναίκες στο αντίστοιχο σύνολο των εταιρειών του δείγματος, βγαίνει μειούμενο (πίνακες 1 και 2).

Εστιάζοντας στις «**Top 500**» εταιρείες που διευθύνονται από γυναίκες-ανώτατα στελέχη, διαπιστώνεται ότι το **48,0%** αυτών αφορά τις εταιρείες με κύκλο εργασιών μεταξύ **€10 εκ. και €50 εκ.** Ακολουθεί η κατηγορία εταιρειών με πωλήσεις από €2 εκ. έως €10 εκ. αποσπώντας αντίστοιχο μερίδιο 44,0%.

Από τα ανωτέρω στοιχεία διαπιστώνεται ότι, η συντριπτική πλειοψηφία (92,0%) των μεγαλύτερων εταιρειών που διευθύνονται από γυναίκες-ανώτατα στελέχη χαρακτηρίζονται, με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα, ως **μικρομεσαίου μεγέθους**.

Αναφορικά με τη **νομική μορφή** με την οποία λειτουργούν οι εταιρείες, σημειώνονται τα εξής:

Τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής των εταιρειών που διοικούνται από γυναίκες, στο σύνολο του δείγματος, εντοπίζονται στις:

- Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (**30,3%**).
- Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (**29,4%**).
- Μονοπρόσωπες Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (**28,9%**).
- Μονοπρόσωπες Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (**25,5%**).
- Ομόρρυθμες Εταιρείες (**23,1%**).

Στις Ανώνυμες Εταιρείες το αντίστοιχο ποσοστό διείσδυσης ανέρχεται σε 21,7% κυμαινόμενο σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με το γενικό μέσο όρο του δείγματος (24,9%).

Ωστόσο, στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι, το **78%** των **500 μεγαλύτερων εταιρειών** στη χώρα μας που διευθύνονται από γυναίκες – ανώτατα στελέχη είναι **ανώνυμης μορφής (Α.Ε.)**.

Εξετάζοντας τη **γεωγραφική κατανομή** των επιχειρήσεων του δείγματος, διαπιστώνεται ότι τα υψηλότερα ποσοστά διείσδυσης εταιρειών που διοικούνται από γυναίκες εντοπίζονται:

- στα **Νησιά του Ιονίου** (29,7%)
- στην **Κρήτη** (26,5%)
- στα **Νησιά Αιγαίου** (26,2%)
- στη **Μακεδονία** (25,9%)

Η μικρότερη συμμετοχή γυναικών εντοπίζεται στη Θράκη (20,8%).

Πίνακας 1. Κατανομή εταιρειών βάσει συνολικού κύκλου εργασιών * (2017-2018)

Κύκλος Εργασιών	Αριθμός Συνόλου Εταιρειών	Αριθμός Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες	Συμμετοχή (%) Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες στο Σύνολο	Αριθμός Εταιρειών Top 500LWiB
< €2 εκατ. (Micro)	27.660	7.336	26,52	-
€2εκ.-€10 εκ. (Small)	4.993	961	19,25	220
€10 εκ.-€50 εκ. (Medium)	1.433	240	16,75	240
> €50 εκ. (Large)	387	40	10,34	40
Σύνολο	34.473	8.577	24,88	500

Πίνακας 2. Κατανομή εταιρειών βάσει απασχολούμενου προσωπικού (2017-2018)

Αριθμός Προσωπικού	Αριθμός Συνόλου Εταιρειών	Αριθμός Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες	Συμμετοχή (%) Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες στο Σύνολο	Αριθμός Εταιρειών Top 500LWiB
1-9 (Micro)	10.397	2.680	25,78	38
10-49 (Small)	7.458	1.606	21,53	205
50-249 (Medium)	1.715	303	17,67	205
>250 (Large)	367	40	10,90	37
Μ.Δ.	14.536	3.948	27,16	15
Σύνολο	34.473	8.577	24,88	500

Πίνακας 3. Κατανομή εταιρειών βάσει νομικής μορφής (2017-2018)

Νομική Μορφή	Αριθμός Συνόλου Εταιρειών	Αριθμός Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες	Συμμετοχή (%) Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες στο Σύνολο	Αριθμός Εταιρειών Top 500LWiB
Ανώνυμη Εταιρεία	18.639	4.050	21,73	394
Ιδιωτ. Κεφαλαιουχική Ετ.	5.280	1.554	29,43	22
Ε.Π.Ε	4.573	1.384	30,26	59
Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.	3.289	838	25,48	24
Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία	2.311	668	28,90	1
Ομόρρυθμη Εταιρεία	195	45	23,08	-
Ετερόρρυθμη Εταιρεία	152	32	21,05	-
Λοιπές	34	6	17,65	-
Σύνολο	34.473	8.577	24,88	500

Πίνακας 4. Κατανομή εταιρειών ανά γεωγραφικό διαμέρισμα (2017-2018)

Γεωγραφικό Διαμέρισμα	Αριθμός Συνόλου Εταιρειών	Αριθμός Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες	Συμμετοχή (%) Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες στο Σύνολο	Αριθμός Εταιρειών Top 500LWiB
Ήπειρος	592	132	22,30	6
Θεσσαλία	1.141	270	23,66	11
Θράκη	481	100	20,79	4
Κρήτη	1.693	448	26,46	26
Μακεδονία	5.362	1.387	25,87	84
Νησιά Αιγαίου	1.116	292	26,16	10
Νησιά Ιονίου	834	248	29,74	8
Πελοπόννησος	1.316	297	22,57	23
Στερεά Ελλάδα/ Εύβοια	21.938	5.403	24,63	328
Σύνολο	34.473	8.577	24,88	500

Πίνακας 5. Κατανομή εταιρειών βάσει κλάδου δραστηριότητας (2017-2018)

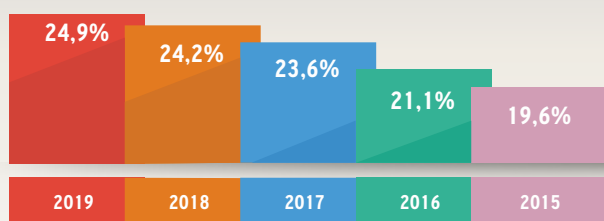
Κλάδος	Αριθμός Συνόλου Εταιρειών	Αριθμός Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες	Συμμετοχή (%) Εταιρειών Διοικούμενων από Γυναίκες στο Σύνολο	Αριθμός Εταιρειών Top 500LWiB
Βιομηχανία	5.734	1.369	23,9	139
Εμπόριο	9.218	2.374	25,8	228
Χρηματοπιστωτικός Τομ.	893	202	22,6	7
Λοιπές Υπηρεσίες	15.222	3.596	23,6	82
Τουρισμός	3.406	1.036	30,4	44
Σύνολο	34.473	8.577	24,9	500

* Έχει υπολογιστεί ο κύκλος εργασιών του 2017, ενώ για όσες εταιρείες υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία και για το 2018 έχει ληφθεί υπόψη ο κύκλος εργασιών τους για το συγκεκριμένο έτος

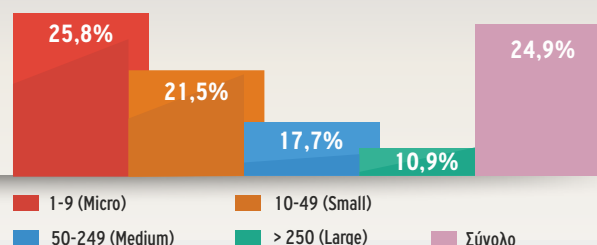
ΜΔ: Μη Διαθέσιμα Στοιχεία

Πηγή: ICAP Databank

Διάγραμμα 1. Συμμετοχή (%) Εταιρειών/Women στο Σύνολο των Εταιρειών (2015-2019)

Διάγραμμα 2. Συμμετοχή (%) Εταιρειών/Women στο Σύνολο Μεγέθη βάσει Προσωπικού (2018)

Η πλειοψηφία των εταιρειών που διοικούνται από γυναίκες (63,0%) βρίσκεται στο γεωγραφικό διαμέρισμα της Στερεάς Ελλάδας/Εύβοιας. Βεβαίως η πλειονότητα αυτών έχει έδρα στην Αττική. Το ποσοστό συμμετοχής των εταιρειών αυτών στο αντίστοιχο σύνολο του δείγματος ανέρχεται σε 24,6%.

Εστιάζοντας στις **500 μεγαλύτερες εταιρείες που διοικούνται από γυναίκες** διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία αυτών (65,6%) έχουν την έδρα τους στην προαναφερόμενη γεωγραφική περιοχή και ακολουθούν με μεγάλη διαφορά οι εταιρείες στην Μακεδονία (16,8%).

Εξετάζοντας την κατανομή των εταιρειών με βάση τον ευρύτερο **κλάδο δραστηριότητάς** τους (Βιομηχανία, Εμπόριο, Χρηματοπιστωτικός Τομέας, Υπηρεσίες, Τουρισμός), φαίνεται ότι οι περισσότερες εταιρείες που διοικούνται από γυναίκες (ως ποσοστό συμμετοχής τους στο αντίστοιχο σύνολο) ανήκουν στον τομέα του **Τουρισμού (30,4%)** και ακολουθούν οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο του **Εμπορίου (25,8%)**.

Αντίθετα, στο δείγμα των **500** μεγαλύτερων εταιρειών διαπιστώνεται ότι το **45,6%** αυτών δραστηριοποιείται στο Εμπόριο και ακολουθεί η κατηγορία των εταιρειών που ανήκουν στον **Βιομηχανικό κλάδο (27,8%)**. Χαρακτηριστικό είναι ότι, μόνο το 8,8% των μεγαλύτερων επιχειρήσεων που διοικούνται από γυναίκες δραστηριοποιούνται στον τομέα του Τουρισμού.

Εταιρείες που εισέρχονται για πρώτη φορά στις «Top 500» εταιρείες που διευθύνονται από γυναίκες-ανώτατα στελέχη

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στις εταιρείες οι οποίες συγκαταλέγονται για **πρώτη φορά** στις **Top 500** εταιρείες που διοικούνται από γυναίκες, από την αρχή της παρούσης έκδοσης (1η έκδοση το 2012).

Το **μεγαλύτερο ποσοστό** των εισερχόμενων για πρώτη φορά εταιρειών (94 συνολικά) αφορά **μικρού μεγέθους εταιρείες**, με βάση την επίσημη κατηγοριοποίηση που ακολουθείται στην Ε.Ε. Ειδικότερα, μεταξύ του συνόλου των 94 εταιρειών το υψηλότερο ποσοστό αφορά επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών από €2 εκατ. έως €10 εκατ. (59,6%) και με αριθμό προσωπικού από 10 έως 49 άτομα (40,4%).

Στη γεωγραφική περιοχή της **Στερεάς Ελλάδας** και **Εύβοιας** εδρεύει το 67% των νεοεισερχόμενων επιχειρήσεων.

Στον ευρύτερο κλάδο του **Εμπορίου** δραστηριοποιείται το 47,9% των επιχειρήσεων και ακολουθούν οι εταιρείες του Βιομηχανικού Τομέα με 24,5%. Σχετικά με τη νομική μορφή, η πλειοψηφία αυτών (63,8%) λειτουργεί με τη μορφή **Ανώνυμης Εταιρείας**.

Τέλος, σημειώνεται ότι οι 94 νεοεισερχόμενες εταιρείες καλύπτουν το 11,4% του κύκλου εργασιών των **Top 500** εταιρειών και το 10,1% των καθαρών κερδών.

Βασικά Οικονομικά Μεγέθη - Αριθμοδείκτες Εταιρειών

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται, σε ομαδοποιημένη μορφή, ορισμένα βασικά οικονομικά μεγέθη των τριών ομάδων εταιρειών που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα («Σύνολο Εταιρειών», «Εταιρείες που Διοικούνται από Γυναίκες» και «Top 500 LWiB»), καθώς και βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες.

Επισημαίνεται ότι, από το δείγμα έχουν εξαιρεθεί οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στον κλάδο των Τραπεζών-Ασφαλειών, καθώς τα οικονομικά τους μεγέθη, λόγω της φύσης του αντικειμένου τους, διαφοροποιούν σημαντικά τους επιμέρους αριθμοδείκτες.

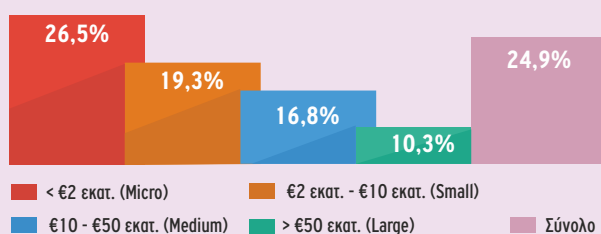
Το δείγμα στη φετινή έκδοση περιλαμβάνει 34.130 **εταιρείες** με διαθέσιμα δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία για τη διετία 2016-2017. Από αυτές, οι **8.467 εταιρείες διοικούνται από γυναίκες – ανώτατα στελέχη (24,8%)**.

Το δείγμα αυτό θεωρείται αντιπροσωπευτικό, καθώς αντικατοπτρίζει τις τάσεις που επικράτησαν στον εταιρικό τομέα τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

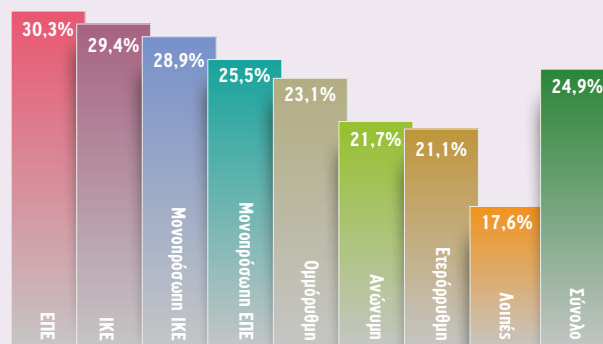
Από τα ομαδοποιημένα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των τριών ομάδων επιχειρήσεων, προκύπτουν ενδιαφέροντα συμπεράσματα. Ειδικότερα:

- ♦ Η ομάδα των εταιρειών που διοικούνται από γυναίκες παρουσίασε αύξηση των συνολικών πωλήσεων (κύκλος εργασιών) κατά 7,4% το 2017 σε σχέση με το 2016, ενώ το σύνολο των εταιρειών της έρευνας κατέγραψε υψηλότερη αύξηση (9,5%) την ίδια χρονική περίοδο. Επίσης, ο **κύκλος εργασιών** τους απέσπασε το **11,3%** των συνολικών πωλήσεων όλων των εταιρειών του δείγματος, το 2017.
- ♦ Οι εταιρείες που διοικούνται από γυναίκες βελτίωσαν σημαντικά την **κερδοφορία** τους, αφού παρουσίασαν συνολικά κέρδη (προ φόρου) ύψους €811 εκατ. το 2017,

Διάγραμμα 3. Συμμετοχή (%) Εταιρειών/Women στο Σύνολο Μεγέθη βάσει Κύκλου Εργασιών (2017-2018)

Διάγραμμα 4. Συμμετοχή (%) Εταιρειών / Women στο Σύνολο, ανά νομική μορφή (2018)

Πίνακας 6.
Ομαδοποιημένα Οικονομικά Μεγέθη Εταιρειών- Αριθμοδείκτες (2017-2016)

Λογαριασμός/Δείκτης	Εταιρείες που διοικούνται από Γυναίκες*				Σύνολο Εταιρειών**			Top 500 LWiB		
	2017	2016	Μεταβολή 2017/16 (%)	Συμμετοχή στο σύνολο 2017 (%)	2017	2016	Μεταβολή 2017/16 (%)	2017	2016	Μεταβολή 2017/16 (%)
Κύκλος εργασιών	16.159	15.047	7,38	11,26	143.488	131.000	9,53	10.693	9.961	7,34
Κέρδη προ φόρων	811	689	17,65	17,16	4.728	3.874	22,04	614	532	15,42
EBITDA	1.446	1.303	10,96	10,40	13.907	12.320	12,89	927	876	5,87
Σύνολο Ενεργητικού	24.473	23.126	5,82	10,40	235.233	226.222	3,98	11.422	10.682	6,92
Ίδια Κεφάλαια	10.604	9.886	7,27	11,67	90.882	86.081	5,58	5.187	4.712	10,06
Περιθώριο Μικτού Κέρδους (%)	28,5%	28,2%	0,90	-	23,9%	24,0%	-0,34	25,1%	25,5%	-1,69
Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους (%)	5,5%	5,2%	4,84	-	4,3%	4,0%	9,10	5,5%	5,5%	0,25
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (%)	5,0%	4,6%	9,56	-	3,3%	3,0%	11,42	5,7%	5,3%	7,52
Περιθώριο EBITDA (%)	8,9%	8,7%	3,33	-	9,7%	9,4%	3,06	8,7%	8,8%	-1,37
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (%)	7,6%	7,0%	9,67	-	5,2%	4,5%	15,59	11,8%	11,3%	4,86
Γενική Ρευστότητα	1,42	1,42	0,05	-	1,09	1,08	0,79	1,41	1,41	0,23
Σχέση Ξένων προς Ίδια Κεφάλαια (:1)	1,31	1,34	-2,36	-	1,59	1,63	-2,44	1,20	1,27	-5,11

Ποσά σε εκατ. ευρώ

Πηγή: ICAP Databank

* Περιλαμβάνονται 8.467 εταιρείες

** Σύνολο Εταιρειών: 34.130 επιχειρήσεις

Σημείωση: Οι εταιρείες που εντάσσονται στον κλάδο «Τράπεζες-Ασφάλειες» έχουν εξαιρεθεί και από τις τρεις ομάδες εταιρειών, για λόγους ορθότερης αποτύπωσης και συγκρισιμότητας των οικονομικών τους αποτελεσμάτων.

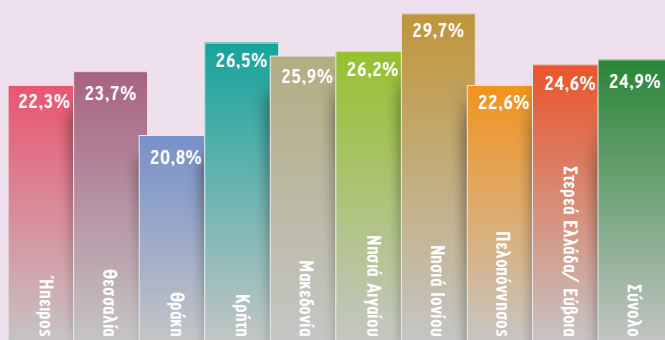
αυξημένα κατά **17,2%** σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Αξιόλογη αύξηση κερδών (κατά 22,0%) κατέγραψε και το σύνολο των εταιρειών της έρευνας (πλην τραπεζών-ασφαλειών) το έτος 2017.

- ♦ Το 2017 ο ελληνικός εταιρικός τομέας βελτίωσε, για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, σημαντικά τα αποτελέσματά του, επιτυγχάνοντας αύξηση των πωλήσεών του και διεύρυνση της κερδοφορίας του. Συγκεκριμένα, το σύνολο του δείγματος εμφάνισε κέρδη (προ φόρου) ύψους €4,7 δισ., έναντι κερδών €3,9 δισ. το 2016.
- ♦ Τα **κέρδη** των εταιρειών που διοικούνται από γυναίκες

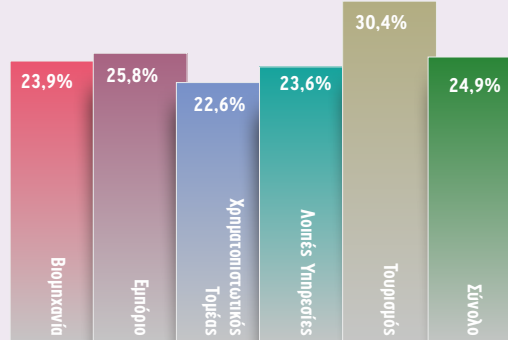
κάλυψαν το 17,2% των κερδών (προ φόρου) του συνόλου των εταιρειών της έρευνας.

- ♦ Οι εταιρείες «**Top 500 LWiB**» που παρουσιάζονται στην παρούσα έκδοση, παρά το γεγονός ότι αριθμητικά αντιστοιχούν μόνο στο **5,9%** της ομάδας των 8.467 εταιρειών (που διοικούνται από γυναίκες), εν τούτοις οι πωλήσεις τους καλύπτουν ποσοστό 66,2% στο συνολικό κύκλο εργασιών αυτών και τα κέρδη τους αντιπροσωπεύουν αντίστοιχα το 75,7% των συνολικών κερδών της συγκεκριμένης ομάδας εταιρειών.
- ♦ Από τη σύγκριση βασικών χρηματοοικονομικών δεικτών

Διάγραμμα 5.
Συμμετοχή (%) Εταιρειών / Women στο Σύνολο, ανά γεωγραφικό διαμέρισμα (2018)

Διάγραμμα 6.
Συμμετοχή (%) Εταιρειών / Women στο Σύνολο ανά κλάδο δραστηριότητας (2018)

διαπιστώνεται, για άλλη μία χρονιά, ότι οι **εταιρείες** που **διοικούνται** από **γυναίκες** παρουσίασαν **καλύτερες επιδόσεις** σε όλους σχεδόν τους αριθμοδείκτες **κερδοφορίας**, καθώς και στον δείκτη **αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων**, σε σύγκριση με το σύνολο των εταιρειών του δείγματος. Επίσης, σε καλύτερα επίπεδα κυμάνθηκε ο δείκτης της γενικής ρευστότητας, αλλά και η σχέση ξένων προς ίδια κεφάλαια, το 2017.

Από τους εξεταζόμενους δείκτες, εντονότερη είναι η υπεροχή τους στο επίπεδο του περιθωρίου **μικτού και καθαρού κέρδους** το 2017. Ειδικότερα, οι προαναφερόμενοι δείκτες κυμαίνονται σε υψηλότερα επίπεδα και υπερτερούν κατά 4,6 και 1,7 ποσοστιαίες μονάδες, σε σχέση με τους αντίστοιχους του συνόλου των εταιρειών. Το περιθώριο EBITDA κυμάνθηκε σε οριακά χαμηλότερα επίπεδα από το αντίστοιχο του συνόλου των εταιρειών του δείγματος (κατά 0,8 ποσοστιαίες μονάδες).

Από τα προαναφερόμενα, ενισχύεται για άλλη μία χρονιά, η άποψη ότι **οι γυναίκες-ανώτατα στελέχη των επιχειρήσεων διακρίνονται για την αποτελεσματικότητα της διοίκησής τους, καθώς φαίνεται ότι διαχειρίζονται καλύτερα τα κόστη τους.**

Σχετικά με τους συγκεκριμένους αριθμοδείκτες το 2017, τα περιθώρια μικτού και καθαρού κέρδους των εταιρειών που διοικούνται από γυναίκες ανήλθαν σε 28,5% και 5,0% αντίστοιχα. Επίσης, το περιθώριο EBITDA των εν λόγω εταιρειών ανήλθε σε 8,9%.

Η αποδοτικότητα των Ιδίων κεφαλαίων διαμορφώθηκε στο 7,6% έναντι 5,2% στο σύνολο των εταιρειών του δείγματος. Επιπλέον, η σχέση Ξένων προς Ίδια κεφάλαια κυμάνθηκε σε πιο ικανοποιητικά επίπεδα στις συγκεκριμένες εταιρείες (1,31:1), συγκριτικά με τον δείκτη του συνόλου του δείγμα-

τος (1,59:1). Ο δείκτης γενικής ρευστότητας ανήλθε σε 1,42 στις εταιρείες που διευθύνονται από γυναίκες, ενώ στο σύνολο του δείγματος των εταιρειών διαμορφώθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα (1,09).

Στο σημείο αυτό **θα πρέπει να επισημανθεί ότι** μεταξύ των **500 πιο κερδοφόρων επιχειρήσεων στην Ελλάδα** το 2017 με βάση τα αποτελέσματα EBITDA (σχετική έκδοση ICAP Group: “Business Leaders in Greece”), ποσοστό 9,6% **εξ αυτών** (48 επιχειρήσεις) **διοικούνται από γυναίκες.**

Οι **συνολικές πωλήσεις** των προαναφερόμενων 48 εταιρειών ανήλθαν σε περίπου **€3,1 δισ.** το 2017, καλύπτοντας το 2,9% του κύκλου εργασιών των 500 πιο κερδοφόρων εταιρειών.

Επίσης, τα **EBITDA** των συγκεκριμένων εταιρειών διαμορφώθηκαν σε **€494,3 εκατ.** το ίδιο έτος, καλύπτοντας αντίστοιχα το 2,6% των συνολικών κερδών EBITDA των 500 κερδοφόρων επιχειρήσεων.

Εν **κατακλείδι**, από την παραπάνω ανάλυση διαπιστώνεται, για άλλη μία χρονιά, ότι η ομάδα των εταιρειών που διευθύνονται από γυναίκες-ανώτατα στελέχη κατέγραψε καλύτερες επιδόσεις το 2017, σε σύγκριση με το σύνολο των ελληνικών εταιρειών, τόσο σε επίπεδο κερδοφορίας όσο και αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων.

Το ποσοστό διεξόδου των γυναικών στις ανώτατες θέσεις διοίκησης των ελληνικών επιχειρήσεων παρουσιάζει μεν διαχρονική άνοδο τα τελευταία έτη, ωστόσο υστερεί σημαντικά σε σχέση με το ποσοστό που καταλαμβάνουν οι άνδρες. Επομένως, είναι εμφανές ότι υπάρχουν ακόμα σημαντικά περιθώρια για την περαιτέρω ανάπτυξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας και την είσοδο των γυναικών σε υψηλές διοικητικές θέσεις των επιχειρήσεων στη χώρα μας.

Δείκτες Κερδοφορίας - 2017

